

VERDENSMISJONSMØTET I WHITBY

AV DOSENT O. G. MYKLEBUST

I juli i år møttes misjonsledere fra hele verden til en viktig konferanse i Canada. Konferansen ble holdt i Whitby i nærheten av Toronto, Ontario-provinsens hovedstad. Møtet var sammenkalt av Verdensmisjonsrådet (se NoMT, 1947, 189 f, jfr. 117). Det var det tredje i rekken av de store verdensmøtene «International Missionary Council» har arrangert i de godt og vel 25 årene det kan se tilbake på. De to tidligere møtene ble som kjent holdt i Jerusalem i 1928 og i Tambaram (Madras) 1938.

Ved konferansen i Whitby var det ikke på langt nær så mange deltakere som ved de to tidligere verdensstevnene. Whitby telte bare 112 deltakere, mot Jerusalems 250 og Tambarams 470 (for ikke å tale om «Edinburgh 1910» med sin generalmønstring av de evangeliske misjonskreftene verden over: 1355 deltakere og mellom 2000 og 3000 «besøkende», altså i alt over 4000!). I stedet for den gamle type av misjonskonferanser med flere hundre deltakere, søker en nå å gi verdensmøtene karakter av engere arbeidsmøter med sterkt begrenset deltakertall. Dette har uten tvil sine store fordeler. Nå som tidligere vil deltakerne selvsagt representere forskjellige felter, folk, kirker og rørsler. Vi som var med på verdensmøtet i år, representerte således 40 land og 14 kirkesamfunn. Men fordi vi var så få, lærte vi hverandre å kjenne og kom i det hele i en ganske annen intim kontakt med hverandre enn det var mulig f. eks. i Tambaram.

En stor fordel ved Whitby-konferansen var også det at deltakerne bodde på ett og samme sted: Ontario Ladies' College, byg-

get i gammel engelsk slottsstil og omgitt av en vakker park. På dette College spiste og sov vi, her hadde vi våre foredrags- og forhandlingsmøter, våre gruppe- og komitémøter, våre andakter og gudstjenester. Der var også konferansens kontor, kafé, bokhandel osv. Det kanadiske misjonsråd som sto for arrangementet og hvis gjester vi var, fortjener all honnør for sitt strev. Av de 112 deltakerne kom 28 fra U.S.A., 15 fra Storbritannia, 8 fra Canada, 8 fra China, 6 fra India, 3 fra Mexico, 3 fra Tyskland og 2 eller 1 (i de aller fleste tilfelle bare 1) fra hvert av de andre land som var representert, unntatt Japan som ikke hadde noen utsending. Det angelsaksiske element var i Whitby som ellers helt dominerende. Halvdelen av deltakerne hørte hjemme i den engelsk-talende verden.

Den konfesjonelle representasjonen var om mulig enda mer interessant. Sterkest representert var presbyterianerne (med 24 deltakere). Dernest kom metodistene (23), anglikanerne (18), lutheranerne (12), baptistene (9), kongregasjonalistene (8) og de «reformerte» (5). Forskjellige «forente kirker» hadde i alt 14 deltakere.

Lekfolket hadde mange målsmenn i Whitby. Der var leger, advokater, skolefolk osv. Ti prosent av deltakerne var kvinner. Som en kunne vente var det en hel del prester. Vi hadde blant oss også en erkebiskop og 6 biskoper, 3 «hvite» og 3 «fargede».

De «unge» kirkene blant de fargede folkene hadde i alt 35 utsendinger i Whitby. De «gamle» kirkene var representert med et tilsvarende tall. Styrkeforholdet mellom de «unge» og de «gamle» kirkene var altså det samme i Whitby som i Tambaram. (I totaltallet 112 er tatt med også spesielt innbudte, talere, tillitsmenn, funksjonærer og vertskap.)

Det var en broget forsamling av kristne ledere som møtte i Whitby, et interessant tverrsnitt av det verdensfelleskap som heter Kristi kirke. Det var nå for det første Verdensmisjonsrådets president gjennom mange år, dr. John R. Mott, dets president siden 1942, den amerikanske biskop Baker, dets visepresident professor dr. Westman fra Sverige (de to andre visepresidentene kunne ikke komme), og dets sekretærer pastor Goodall og dr. Decker med alle sine medarbeidere i administrasjonen. Der var kjente menn

innen kirken og teologien i den engelsk-talende verden som professor dr. John A. Mackay (rektor ved Princeton Theological Seminary, U.S.A.), professor dr. H. P. Van Dusen (rektor ved Union Theological Seminary, New York), professor dr. K. S. Latourette (universitetet i Yale, U.S.A.), professor dr. John Baillie (universitetet i Edinburgh) og biskop Stephen Neill (universitetet i Cambridge, tidligere India), samt erkebiskop H. W. K. Mowll (Sydney, Australia, tidligere China). Der var videre de tyske representantene dr. Karl Hartenstein, dr. W. Freytag og dr. C. Ihmels (hilst med spontan og hjertelig applaus på åpningsmøtet).

De som satte farge på samværet var dog de «fargede» representantene: de to kinesiske bispene som begge bar navnet Chen; de to koreanerne, den alvorlige dr. Kim og den ildfulle dr. Pyen; de to indonesiske prestene Sihombing og Rumambi, konferansens yngste deltakere; det kvinnelige trekløver fra Øst-Asia, overlege mrs. Wang (China), lege miss Ilano (Filipinerne) og rektor, professor mrs. Dass (India); den originale Rallia Ram og den aristokratiske dr. Manikam, begge fra India (den siste var kanskje den betydeligste av de fargede representantene i Whitby); den trauste Ba Hlaing fra Burma, den veltalende Jayatunga fra Ceylon, den sympatiske dr. Baez-Camargo fra Mexico, den lidenskapelige Marciano fra Puerto Rico, den høytidelige og humoristiske King fra Jamaica, den smilende og språkmektige Baeta fra Gullkysten, den rolige og saklige Mokitimi fra Sør-Afrika — for bare å nevne noen av dem.

Som tema for Whitby-konferansen var satt opp «Christian Witness in a Revolutionary World» — kristen vitnetjeneste i en revolusjonerende verden. Dette tema ble belyst fra tre sider: fra den aktuelle situasjon verden over, fra det bibelske budskap om Guds frelse i Jesus Kristus, og fra kirken som bærer og forkynner av dette budskapet.

De første dagene av konferansen sto i de store perspektivers tegn. Kristne ledere av alle raser ga melding om kirkens stilling i sine respektive land under og etter krigen. Vi fikk gjennom disse meldingene et levende inntrykk av for et under det er at Kristi kirke fremdeles består blant oss, ja at den på mange måter står sterkere i dag enn før, trass i de svære trengsler den har hatt å

gå gjennom både i vesten og i østen i de siste årene. «Det er et av Guds største under,» uttalte dr. Hartenstein, «at det fremdeles finnes en kirke i Tyskland. Vi var kommet til den ytterste grensen. Hele kirken holdt på å bli utslettet gjennom det brutale press fra en antikristelig makt.» Guds ord, nattverden og bekjennelsen ble under krigen større og dyrebarere enn noensinne. Når de kristne i China måtte forlate sine hjem, sa dr. Shao, tok de først og fremst sine bibler og salmebøker med seg. Lekfolket ble aktivisert. «Og vårt bønneliv ble utdypet. Vi ba mere og inderligere enn noensinne før.» Det var det samme vi fikk høre også fra andre land. Menigheter var blitt revet opp, kristne var blitt spredt, fengslet, drept. Men ingen motgang hadde kunnet tyne troen og håpet og kjærligheten i de unge kirkene. .

Meldingene fra verdensfeltet ga oss også et levende inntrykk av situasjonen slik den er i dag og av oppgavene som venter. For å nevne noen konkrete felter:

Japan: «Japan er i avgjørelsens dal like meget som i nederlagets dal.» Det finnes store muligheter for kristendommen. Men evangeliet er ikke det eneste alternativ. Omkring 70 % av studentene og arbeiderne heller mot kommunismen. Omkring 500 kirker er ødelagt. Prestene lever på sultelønn. .

China: «Det er ingen overdrivelse å si at China står på randen til økonomisk sammenbrudd.» Ødeleggende borgerkrig, inflasjon, umoral, svartebørs og hamstring herjer landet. Det er 80 millioner hjemløse i China i dag, det finnes 4 millioner foreldreløse barn. .

India: Politiske, sosiale og økonomiske omveltninger av likefram revolusjonerende karakter har brakt det gamle kjemperiket til å ryste i sine grunnvoller. «Nå er tiden inne til en uhørt innsats for evangeliet som er Indias redning i det radikale tidsskifte det opplever i dag.» I løpet av 40 år skal 400 millioner mennesker lære å lese og skrive. . De intellektuelle i India har slitt seg løs fra forankringen i religionen, de søker livets mening i politisk frigjøring og humanitær virksomhet. Religionsfriheten kan komme i farsonen i det nye India. .

Indonesia: Det er en skrikende mangel på kristne arbeidere og ledere. En tredjedel av de utenlandske misjonærene ble offer for krigen, over 100 indonesiske ledere i det kristne arbeidet ble drept

under den japanske okkupasjonen. . Det har skjedd en veldig vekst i politisk selvbevissthet. Mange kristne interesserer seg dessverre mere for politikk og nasjonalisme enn for evangeliseringen. . Muhammedanerne som i de senere årene er blitt mer og mer aggressive, representerer med sine 70 millioner en gigantisk misjonsoppgave. .

Tyskland: «Den tyske ungdommen lever i dag i et moralsk tomrom. Den har kvittet seg med sine naziguder og vet ikke hva den skal sette i deres sted.» «Det åndelige kaos aksentueres av sult, kulde og politisk desperasjon.» «Tyskland er i dag misjonsmark.»

At Kristi kirke i dag er kalt til å gjøre seg gjeldende i «en revolusjonerende verden» ble på en overbevisende måte streket under for oss gjennom det politiske akkompagnement til drøftingene i Whitby. Mens møtet satt samlet, hendte det alvorlige ting: Paris-konferansen om Marshall-planen brøt sammen (det gjorde et særlig sterkt inntrykk på de tyske deltakerne), krigen mellom Holland og Indonesia brøt ut (en hending som dog ikke kunne rokke ved det kristne brorskapet mellom den hollandske utsendingen og de to indonesiske representantene), og i Burma ble statsministeren sammen med de fleste av sine kolleger i regjeringen myrdet av unge opprørere. .

Whitby-møtet var preget av en god og oppbyggelig ånd. Vi tenker da ikke i første rekke på de daglige morgen- og kveldsandaktene (for mange av oss var disse altfor «stive» og ga for lite plass for det frie, personlige moment i vitnesbyrd og bønn). Vi sikter særlig til det oppbyggelige innslag i forhandlingene, som f. eks. den kvelden da seks «førstegenerasjons-kristne» enkelt og liketil fortalte om sin omvendelse. De som talte på dette improviserte, men uforglemmelige vitnemøtet var en biskop fra China, en lege fra Filipinene, en rektor fra India, en prest fra Iran, en prest fra Cuba og en oberst fra Belgia.

Eller for å nevne en annen uforglemmelig oppbyggelig stund: den kvelden da dr. Mackay — i stedet for på en formell måte å sammenfatte hovedpunktene i en diskusjon vi hadde hatt om et viktig misjonsspørsmål — ba oss synge den kjente tyske misjons-salmen «Die Sach' ist dein, Herr Jesu Christ» og så talte til oss ut fra 2 Mos. 33 om hva det vil si å være en kristen i dag: Livet

er igjen blitt primitivt. Vi er tilbake på «grensestadiet». Denne kjensgjerning må få følger for kirken og teologien. Vår tid er en tid som roper på det enkle, det elementære. Det er ikke en tid for store byggverk og store systemer: «Ikke katedraler, men telt og tabernakler!», «Ikke teologi for museet, men teologi for grensen!». Hele kirken må gå til grensen. Hele kirken må bli en erobrende kirke, en kirke av pionérer og korsfarere. Loven og evangeliet må bæres fram til dom og frelse også i dag. Men det må skje som aldri før i helhjertet hengivelse: «La oss enten oppgi å være kristne eller la oss være det helt og fullt!» Etter talen var det fri bønn. Og det ble ikke bare bedt på engelsk. Enhver ba på sitt eget språk. Aldri var det en slik varme og kraft i bønnen som den kvelden. .

De av deltakerne som hadde vært med i Jerusalem og Tambaram, hevdet at det i Whitby var mer åpenhet og enhet, en større vilje til forståelse og samarbeid enn ved de to tidligere verdensmøtene. Enda viktigere var det at en i Whitby kunne merke hvordan det i løpet av det siste desennium — særlig innen den engelsk-talende verden — er vokset fram et kristendomssyn som er langt mer positivt, dvs. langt mer i pakt med det bibelske budskap enn det som gjerne har kommet til uttrykk ved liknende verdensmøter. Her igjen må først og fremst nevnes dr. John A. Mackay. Hans mektige preken om «Den Hellige Ånd i forkynnelsen» ble konferansens største åndelige opplevelse. Også den preken som den indiske biskop Subhan holdt over misjonsbefalingen, grep sterkt. I det kristne vesten, sa denne framstående representanten for de kristne blant de fargede folkene, forkynnes det fra mange prekestoler et «evangelium» som er en fornektelse av evangeliet. Kristendom er noe annet og noe mer enn humanitær virksomhet. Kristendom er budskapet om frelse for en forlatt slekt gjennom syndernes forlatelse i den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus. Gå derfor ut. .

Det var ingen talsmenn i Whitby for «det sosiale evangelium». Et par av de amerikanske deltakerne uttrykte seg i diskusjonen på en måte som kunne tyde på at deres sympatier lå i den lei. Men selv de gikk ikke inn for det. Den diametrale forskjell mellom kristen frelse og human etikk ble klart uttalt av flere av talerne på konferansen. Som kristne kan vi ikke akseptere noe optimistisk syn

på verden. Kristendommen identifiserer seg med menneskets spørsmål, men aldri med dets svar (Neill). Kristendommens karakter av eksklusiv åpenbaring ble også understreket. De ikke-kristne religioner er ikke å betrakte som et slags forspill til kristendommen. Det gis bare én *praeparatio evangelica*, nemlig det gamle testamente (Van Dusen). For øvrig ble det betont at kristendommen alltid må være en «førstegenerasjonserfaring». Navnkristendom er en av de ikke-kristne religionene (Goodall).

I drøftingene om budskapet — hvor deltakerne eksellerte i greske ord og uttrykk så en nesten følte seg hensatt til sine studentårs teologiske debatter — var det velgjørende å notere seg hvor dypt enig vi var i det sentrale og fundamentale: at Kristus døde for våre synder etter skriftene, og at han ble begravet, og at han oppsto på den tredje dag etter skriftene (1 Kor. 15, 3—5). Med hensyn til esjatologien åpenbarte det seg dog en tydelig forskjell i syn mellom de kontinentale (representantene fra de europeiske fastlands-landene) på den ene siden og flere av amerikanerne på den andre siden.

Gjennom talene og forhandlingene i Whitby fikk vi en sterk kjensle av at kirkens største behov i dag er *vekkelse og fornyelse*. Det ble også klart sagt fra at veien til vekkelse og fornyelse heter bibel og bønn. Typisk var de ordene biskop Neill fra England sluttet sin store tale om kirken i vår tids situasjon med: «Vekk din kirke, Herre, og begynn med meg! Eller som vi også kunne si det: Tal ditt skapende ord, Herre, og tal det nå til meg!»

Gjennom talene og forhandlingene i Whitby fikk vi videre en sterk kjensle av at kirkens største oppgave i dag er *evangeliseringen*, forkynnelsen av budskapet i ord og liv. Det ble bestemt hevdet at vi som kristne må gjøre oss til ett med verdens nød. Men samtidig ble det klarere enn noensinne gjort gjeldende at humanitær og sosial innsats ikke er nok, ja ikke er kirkens egentlige oppgave. Kirken er ikke noe filantropisk selskap. Kirkens kall er å forkynne Guds frelse i Kristus. Nøden i verden er i sin grunn av åndelig art og kan derfor effektivt lindres og leges alene gjennom evangeliet. I det kristne arbeidet er også legen og læreren kalt til å være evangelister. De kristne institusjonene på misjonsmarkene er — i likhet med sine eldre søsterinstitusjoner i vesten — for en stor del

blitt sekularisert og må derfor kristnes påny! Dr. Latourette, den kjente amerikanske misjonsforskeren, understrekte flere ganger nødvendigheten av å ta opp denne oppgaven (som er særlig aktuell i det amerikanske misjonsarbeidet i østen).

I det «budskap» Whitby-konferansen vedtok, er det nettopp evangeliseringen alt samler seg om. Etter å ha gitt en karakteristikk av «kirken i dag» (hvor det presiseres at hvert slektledd av kristne må kristnes påny), av «verden kirken står overfor» (hvor «freden» karakteriseres som nesten like bitter som krigen), og av «Ordet som er oss gitt» (hvor en minner om at Guds rike kommer ikke gjennom menneskelige anstrengelser, men ene og alene gjennom Guds Ord båret fram i den Hellige Ånds kraft) stilles spørsmålet «Hva så?» Svaret er: evangelisering, total evangelisering!

«Den erfaring vi har gjort som fikk ta del i det utvidede møtet av International Missionary Council, kan sammenfattes i ordene én verden, én Kristus. Vi har opplevd som aldri før virkeligheten og betydningen av den verdensvide kirken. Vi er blitt stilt overfor den gjennom mange stemmers vitnesbyrd. Vi har sett den mot bakgrunnen av en verden slitt og slått i stykker av smerte og sorg, en verden som er én bare i sin fortvilelse og forvirring. Og mer enn noensinne er vi forvisset om at vi i Kristus har alt hva vi og verden trenger. Evangelisering betyr forkynnelse av hans kors for en verden som står spørrende overfor den tragedie en tilsynelatende meningsløs lidelse innebærer; den betyr forkynnelse av hans oppstandelseliv for en verden som trass i sin tørst etter liv synes å synke ned i håpløs død.

Vi har følt den byrde disse to store behov innebærer: verdens fortvilte behov for Kristus og Kristi tilfredsstilte lengsel etter verden. .

Evangeliet skal forkynnes for alle mennesker. Kan det bli forkynt for dem alle i vårt slektledd? Å forkynne er ikke det samme som å omvende. Gud alene kan føre verket fram. Menneskene kan alltid motsette seg hans vilje. Når vi ser hvilken utstrekning kirken har fått i våre dager og hvilke guddommelige og menneskelige kraftkilder den rår over, drister vi oss allikevel til å tro at det er mulig, før vår generasjon går i graven, å forkynne evangeliet for så godt som alle mennesker i verden på en slik måte at det blir

klart for dem hva tro på Jesus Kristus og forkastelse av ham innebærer. .

Vår tids gru og glans kaller på intet mindre enn helhjertet lydighet mot Gud i Kristus. Det som først og fremst trengs er at kirkens indre liv blir fornyet ved at vi vender tilbake til Bibelens budskap og til Bibelens Herre. .

Total evangelisering krever samarbeid av hver eneste kristen. .»

I denne forbindelse kan nevnes at i det vedtak Whitby-konferansen gjorde om Verdensmisjonsrådets oppgaver, blir det uttalt at alle de oppgavene statuttene fastslår (koordinering av de evangeliske misjonskreftene verden over, fremme av forskning og opplysning osv.), må forstås og vurderes ut fra *evangeliseringens* synspunkt, dvs. ut fra vår forpliktelse til å forkynne og utbre det bibelske budskap om Guds frelse i Jesus Kristus. Nødvendigheten av at dette arbeidet blir tatt opp i et omfang og med en beslutsomhet som aldri før, ble energisk understreket. Vi vet ikke hvor lenge de mulighetene vi ennå har, vil vare. Både for Indias og Chinas vedkommende ble det hevdet at det kanskje bare er et spørsmål om tyve år før dørene stenges for kristen misjonsvirksomhet (for store områder er jo stengningen allerede en kjensgjerning).

Et annet dokument som Whitby-konferansen vedtok, var det som handlet om forholdet mellom kirkene i vesten og kirkene i østen. Dette dokument bærer titelen «Partners in Obedience», medarbeidere i lydighet. Det vil føre for langt å referere innholdet av dette viktige vedtaket. Men de bærende prinsippene må nevnes. Ordet *partnership* (som vi ikke har noe tilsvarende for på norsk) uttrykker jevnbyrdighet, kompaniskap. Løsenet i misjonsarbeidet i dag og framover må være full likestilling mellom de «eldre» og de «yngre» kirkene. Partnership er til en viss grad et spørsmål om menneskelig innsikt og tillemping, heter det i resolusjonen, men i sin grunn er det noe langt dypere enn dette. Partnership er en frukt av en felles lydighet mot Guds levende ord, gitt én gang for alle i Jesus Kristus og allikevel gitt påny gjennom den Hellige Ånd i hvert slektledd.

Med denne forståelse av partnership som siktepunkt for den kristne innsats fra vesten blant de fargede folkene i dag, følger en ny forståelse av misjonærens plass og oppgave. Det avsnitt som handler om dette, lyder slik:

«Slik vi forstår partnership vil «misjonæren» være en som, kalt av Gud til en særskilt tjeneste når det gjelder forkynnelsen av evangeliet, vil bli innbudt av kirken i et land, som han ordinært ikke tilhører i kraft av fødsel eller borgerskap, til å være med i løsningen av dens spesielle oppgaver eller til å legge grunnen til kirken i et land som nylig er blitt åpnet for evangeliet. Det er derfor absolutt nødvendig at misjonæren, når han er kalt til å arbeide i et land hvor kirken er rotfestet og organisert som kirke, blir i enhver henseende et medlem av den kirke han skal tjene (samtidig som han fortsetter å stå i et nært forhold til sin opprinnelige kirke) og i sin tjenestetid med glede gir sin troskap til denne kirken og betrakter seg som underordnet dens ledelse og disiplin. Når misjonæren på denne måten blir helt og fullt et medlem av den kirken han tjener, kan han — i likhet med sine brødre som også er medlemmer av denne kirken — velges til hvilken som helst stilling i retning av arbeid, ansvar eller verdighet som kirken kan komme til å kalle ham til.»

Vedtaket betoner nødvendigheten av et intimt samarbeid mellom misjonsstyrene i vesten og de unge kirkene i østen. Personlig kontakt gjennom besøk og deputasjoner har sin store verdi. «Kjøretretningen» bør imidlertid ikke bare være vest-øst, men like meget øst-vest. Ja, tiden er nå kommet, heter det, da misjonsstyrene bør innby medlemmer av de unge kirkene til å gjøre tjeneste for kortere eller lengre perioder som konsulenter eller sekretærer i styrene.

Knesettingen av partnership-prinsippet er en konsekvens av at kirkene på «misjonsmarkene» er nådd fram til åndelig modenhet. Men det er også en frukt av de politiske omveltninger nasjonalismen har framkalt blant de fargede folkene og som har ført til framveksten av selvstendige stater. En kan også peke på en tredje faktor. Gjennom sekulariseringen i vesten er «kristenheten» mer og mer blitt misjonsmark. De «gamle» og de «unge» kirkene står i dag i samme situasjon, de kjemper den samme kamp. Whitby var et overbevisende vitnesbyrd om dette.

Spørsmålet om partnership ble først drøftet i to grupper, den ene sammensatt av representanter for de «eldre» kirkene og den andre av representanter for de «yngre» kirkene. Da rapportene

fra disse to gruppene ble lest opp på plenumsmøtet, ble vi alle slått av den store likhet i syn og innstilling som de ga uttrykk for. En av de indiske deltakerne foreslo at vi skulle reise oss og syng «doksologien» (en engelsk lovsang). Og det gjorde vi. Det var et av de store øyeblikkene under konferansen. .

Flere av oss hadde fryktet for drøftingen av spørsmålet om forholdet mellom det utenlandske misjonsarbeidet og de innfødte kirkene på grunn av nasjonalismen som har fått en slik veldig makt blant de fargede folkene. Men vår frykt ble gjort til skamme. Det ble ingen sammenstøt, ingen mislyd. Det ble fra begge sider vist forståelse og takt. Under Åndens ledelse ble vi ført fram til full enighet, i ekte kristen fordragelighet.

Den nye partnership-politikken innebærer ikke at det ikke lenger skulle være det samme behov for misjonærer som tidligere. Representantene for de unge kirkene i Whitby strekte sterkt under nødvendigheten av misjonærer og av hjelp fra vesten i det hele. Men misjonærene må forstå den nye situasjon der ute og være villig til å gjøre seg til ett med den innfødte kirken, dvs. å gå inn i den som en arbeider på like fot med de innfødte arbeiderne og om nødvendig tjene under innfødte ledere. «Tallet på misjonærer i China sank fra 8000 i 1926 til 2000 i 1946,» sa metodist-bispen Chen. «Vi beklager dette sterkt. China trenger i dag minst 20 000 misjonærer! Det ville bli bare én misjonær pr. 225 000 mennesker!» Fra alle hold ble det uttalt at det fortsatt er et stort behov for misjonærer. På den andre siden ble det nevnt av en mann som biskop Neill at det ikke bør sendes ut så mange misjonærer til et felt at den innfødte kirken på grunn av dem blir hemmet i sin utvikling. Tallet på utenlandske misjonærer burde i India ikke overstige 2000, mente han.

Av representantene fra Afrika ble det uttalt at spørsmålet om en nyordning av forholdet mellom «misjon» og «kirke» ikke på langt nær er så aktuelt her som i østen. Hva vi trenger i Afrika, sa pastor Baeta fra Gullkysten, er først og fremst flere misjonærer og mere penger til å ta opp og gjennomføre de veldige oppgavene vi står overfor i dag i evangelisering, skolearbeid osv. Afrika spilte i det hele en svært liten rolle i Whitby. Det var østen som dominerte møtet. En del interesserte deltakere kom sammen et par gan-

ger til en «Afrika-gruppe». Men dette var helt utenom programmet. Afrika hadde også altfor få representanter. Dette veldige kontinent med 9 millioner evangeliske kristne, hadde bare 5 utsendinger, derav bare 2 afrikanere.

Etter den store konferansen trådte Verdensmisjonsrådets komité sammen til et tre dagers forretningsmøte. Det ble her drøftet en rekke saker som vi ikke kan komme nærmere inn på i denne artikkelen. Vi barer nevner de viktigste av dem: opprettelse av et generalsekretariat, oppnevning av en kommisjon for Øst-Asia, forholdet mellom Verdensmisjonsrådet og Kirkenes Verdensråd, de tyske misjonene, kristendommens «overnasjonalitet», religionsfriheten, reorganisering av rådets forskningskontor, arbeidet blant jødene og kristen litteratur, foruten de vanlige forretningssakene (meldinger om arbeidet, regnskap og budsjett samt valg).

Til verdensrådets første generalsekretær ble valt pastor C. W. Ranson, tidligere misjonær i India og fra 1. januar i år leder av rådets forskningskontor i London. Mr. Ranson er en yngre mann, initiativrik og sympatisk. Det var han som forberedte Whitby-møtet, en oppgave han løste på en meget dyktig måte. Generalsekretariatet, som blir effektivt fra 1. januar 1948, skal ha sitt sete i New York. Sekretærene Goodall og Decker (med sine assisterende sekretærer), henholdsvis i London og New York, fortsetter som før.

Til president for Verdensmisjonsrådet etter biskop Baker ble valt dr. John A. Mackay som vi flere ganger har nevnt i denne artikkelen. Det er et valg som fra alle hold vil bli hilst med glede. Dr. Mackay vil innen alle leirer bli møtt med tillit. Han har alle forutsetninger for å kunne gjøre en stor innsats i det internasjonale misjonsarbeidet i de vanskelige og avgjørende årene som ligger foran oss.

Foruten president ble det også valt en «emeritus president» og en rekke visepresidenter. Dr. John R. Mott, verdensmisjonens «grand old man», ble valt til emeritus president. Disse ble valt til visepresidenter: pastor Baeta (Gullkysten), dr. Baez-Camargo (Mexico), biskop W. Y. Chen (China), professor Moses (India), biskop Greer (Storbritannia), Miss E. Rivett (Australia) og Mrs. A. M. Sherman (U.S.A.). Professor Westman (Sverige), valt i Tambaram 1938, fortsetter som visepresident til neste år.

Verdensmisjonsmøtet i Whitby ble en rik opplevelse. I denne konferansenes tid kan vi ikke annet enn spørre oss selv om resultatet av alle disse møtene står i et rimelig forhold til alt det arbeid og alle de penger som anvendes på dem. Når det gjelder Verdensmisjonsrådets konferanse i Canada er det imidlertid unødvendig å spørre slik. Denne konferansen var vel verd de anstrengelser og utgifter som var forbundet med den. Whitby vil sikkert sette spor etter seg.